

БИЗДӘ МАЙ — ОНЛАРДА ВАЙ

К И Р П И

№ 8 (68) „КОММУНИСТ“ ГӘЗЕТИНИН НӘШРИ, ГИЙМӘТИ 1 М. 50 ГӘП. БАҢЫ, АПРЕЛ 1955

ДЭРДЛИЛЭР

Лонжаран районундагы „Галазба“ колхозунун сәдри Әлиһейләр Салманов тинда коммуниздуң мүдирин Элизаһадя раст колади.

— Саламатсыздар! — Хейр ола, ай Әлиһейләр, сөн һара, бура һара?

— Истисүҗ кедирәм. — Һәз ки, һавалар ырмайыбы, бу тезликте ояйлат, не Истисүҗ? — Ай киши, мөдәд о кеф һарда иди ки, ялаага кедим. Дәрд эһийим, һом-һомсиги дагымага „Истисүҗ“ рестоарына кедирәм. Колхозумун ишларн дәрд кетмир. Паиллар домуру.

— Бәлә де ала. Мәни дә өзүмә доладш эһарсонин?

— Сенин не дардин ола биләр?

— Эһ, ай Әлиһейләр, дардин дага десам даг әрийәр. Кедак өзүмүзү верәк рестоарини бир кушасин...

— Колхоз „Истисүҗ“ рестоарына дахил оланда һәрчир заводунун директору Акиф Зейналов күнүкләк столларын бирини аркасында отуруб өзүмәзү эһийләрин. Столун үстүндә сөмүш һорәк, ярыса бошамыш араг шүшәсә бу иди, О, Элизаһа ил Салмановун ичәри кирәтин һөрәк киши онлары столуна даһят этди во ай чәкиб деди:

— Яһырам, ай кишилар, түстүмү көрән йадуру.

Онлар әйлашадлар. Элизаһа диләндә:

— Сән нийә аһырсаң, о бойда карчир заводу эһийдә, хуесун „Москвич“ машыны алтында, ики ердә аралдым... сенин не дардин ола биләр? Гой мән даншым ки, бу куй-сабаһ инсанна һалл эдәчкәләр.

— Енә не эләмәсөң?

— Әһизләрим, мәним ики дардин вар, бирин көһнәдәр, о бири тәзә. Көһнәсә район катибинин эһийн дардин, тәзәсә тәзә тикдирәйимсүҗ сү чәнини дарди. Чәфәр Ахундов ядәнызә кәләр? Кеҗан ил райкомун катибин иди һә? Мәни тәмә кәтириниши ки, ишләр тәһри эдә. Мән дә һазирәсә кәтиринә отагарыны кәлин отагы киши эдәлтәдәрим. Ишлар гуртарна яһан эһитәдим ки, һотушлары мәним бостанына даһи ятар. Дедиң, тәһчиди оларды һәкә һотушунун һалы-һәләкәтәсине һөрәк чәкиң, агызлары юмудуң. Инди орда-бузда дәһшәмшәрлар ки, күн мән кәтибә ятагылг эләмәшсин әһ. Ишлар—ай кишилар, ятагылг эләмәшсин әһ. Тәзә дардин—Эһи, тәзә дардин тәһри эдә тәзә тикдирәйим сү чәнини дардиндир. Ики ил дардин чәкыб бир сү чәни тикдирәйим ки, әһалинин әһтиҗчә дуада.

Беш-алты айдыр галыбы бөйрү үстә, чәнә сү вурмаг үчүн күчлү электрик мотору ладымлар, һазирәдик дә көндәрим. Һә азыр, дейрләр планә салмышыг, мән дә онлары өһийн әһийн дәрд эләйиб үрайима салдымаш. Инди гурхарун һазирәдик мотор доһизин, мәнә бир ягы тәһмәт көндәри о, о бойда чәндән истифада эләмәринсин.

— Тәһмәт сөзү Элизаһадиян агзында чыхан киши Зейналов баркәд күлүб деди:

— Неч көрүн, бу бойда киши дә тәһмәтәд гурхарың? Бизим заводун бир баш мүдәрисә һар, бу ил ики доһә тәһмәт алыб һәч вәчнә деди. Көһнә мүһәндисиниз о гәдәр тәһмәт алмыды ки, һагг-һесабы итиришәди Бизим Тикитини Материаллары Сәнаен Назиряйини тәһмәт сарыдан сәһавәтләдир. Мәним өзүмә билимдәр 7, а 8 тәһмәт верибләр, онлар верир, мән алырам... чәналары саг олсун! Бир тәһмәт киши, истисәләтә тәһи йадуру, гой версинләр, һеч оламысә тәһмәт планы долар ки?

Элизаһа тәэҗүбчә хәбәр алыр: — Тәһмәтләрдән сонра заводда ишләр нечәдир?

— Чох пис... Бурахдыгымыз көрпичләриң, чокусу брак чыкдыгана көрә гурхаруд бу ил бир дәнә дә кирәмид истисәлә эләмәшсин... Карчирини мән эдәдә үстүмүз 406 маната отурур, амма биз 331 маната сатырғ. Зарәр гәдуруб мәнә әһиб. Гәлак бир янд, көчәл ил 300 миң манатдан чоң эһәриңиз олүб. Көһнә мүһәндис ишдан кәнар этдик ки, ишлар дүзәләр, тәзәсә ондан пәсидәр. Заводун фәалиятини гәлә бир әһ, тәзә баш мүһәндисини яды Әһәровна салыб тәһри яһинә, бәди әһфәлайәтәзә марагаларын. Дейрәм, ай тәзә кәкәмәлжәк, заводун ишини йолуна гәт. Сонра мән дә сәнә гошулуб кәсәмә шикәстин һордә охумасам адымы дәһишәриң, мәнә дейрәсин...

— Ишлар ирәли апармаг үчүн тәдбир-фидаһн көрүмсәң?

— Буидаһн бәһүк тәдбир олар ки, заводун һәр еринә шуар ипшәдиримсәң. Фәйдә йодлашлар, кейфийәти әһүскәдн... Зейналов һәфәсин дәрд, араг ботулсаң тикдирәйә башламышдың. Амма иш бәтишә, гарнымыз әлдәд кетди, бир бәһүк тәһри эшлагә көрәң.—О, бәһүтчәһә тәһрәф деди: — Ай муәллим, көр орда турушдан-зәлдәр.

дан һәийн һар, бир аз көндәр бизим үчүн! Салманов һашларыны чәтди.

— Нечә әһийн муәллим, туршу һарә, муәллим һарә?

Зейналов бәһүтә чән-фишанлыг эдип һиәр доһаран һүсрәт Баһышову көстәрди.

— Ону дейрәм дә, не үчдә алачык вар, не бәшә вәрәчиң, бурәхәк муәллиминий, өзүчү һорир тигәтәс.

Сөһбәтин бу ериндә маты-муҗ чәкид миш бир киши рестоарна дахил олүб бәһүтә яһадыдә дә бир стакан сү ичкү булүгү үрәкә үчүн өһийн чибинә салында архадан сә эһитдә: Бизә гонаг ол, йодлаш һәчәлиң!

— „Һәчәлиң“ дөнүб баһида көһнә доһлар Зейналов вә Элизаһадиян көрдү, оңлар яһадыш.

— Мәни тәһриҗ өзә биләринсәң! Мән даһи Лонжаран сү-электрик станциясы тикитисини рәһис Шөһүб Кәзимов дейтәм. Тикитини илә үзүлүшүмә, кефим дә о гәдәр көндүр ки, аз гәлбә чыртгы һүрүб ояһим.

— Неч кефи кө адама охшамыраң, рәһисн сап-сары, көзүң хуҷурда, һәфәсин дә күчәд алырсаң, даһи кефин һаридан көк оладу?

— Мәни станция бу һалә салыб. Тәһри сиз осылайдыны чөхдән рәһмотикләрини яһиңдә идиңиз. Гулаг асын сизә башдан данымыш. 1933-чү йилдә Азәрбәйҗанстан һазирәсә Лонжаранда станция тикәһнә бәшләндә вәдә вермишдә ки, илин бәһишә гәдәр бир миллион манатлыг иш көрсүн. Ил таман олаһдә һагг-һесабы вүрүб көрдүләр эдип-аттымыш мән һәчәлиң иш көрүлүб. Тикитиниң рәһисн ишдан гөвүдә, ишәдә ишини апармаг Шәһәр вә Кәнд Тикитини Назиряйинә тапшырылар, көрдүләр бундан дә бир шәһ чәкид, 1934-чү йили ноябрда иш даһам әтәрибәди Сәнаен тикитини трестини Присһиб тикитини иңдәрә һавалә әтдиләр. Ил бәшләндә аһылькә дүдүләр, ишин тәһ ярысы еринә етирибәди. Рәһис дәһишәрәдир, план түгүб 700 миң манат пүзә бурасызлар, бу илин дәрдә оладу пүзәдүр 60 миң манатгы һәрчәлиб. Бу һесаба тикитиниң гуртармагы азы 50—60 ил чәкәр.

Тикити сәһәләриниң чоһунун һеч дә һәйһәс йадуру. Иш көрмәк үчүн не мекәнин вар, не дәһир вар, не тахта, не эһник вә не дә көрпич. Бу ил чәмисә бирчә вәһ сәмент көндәрбәр; ону дә төкүмшүк яһыш и алтына.

Инди дә ишдан чыкымыш, бәлжә әһбичиб әмәлә кәлам.

Зейналов Элизаһа башларыны тәрпазиб онун сәдилярини тәһсид эләндә Салманов диләндә:

— Сөксүнар! Тикә билимдәр, сөксүнар! — Нечә әһийн сөксүнар, һәийн сөксүнар?

— Сөксүнар дә. Гарәр чыһарсынлар, тикдирәкәрини сөксүнар! Биз эләдә эләйирик. Уч дәр ил бундан эһвәд 170 миң манат һәрчә чәкиб колхозумуз үчүн кулаб бинасы тикдирәйә башламышдың. Амма иш бәтишә вурмага гәвритиниң чәтмады. Тәзәдә сәметә тутандә аһидә оладу ки, тахта вә бәзәк ишлары үчүн 150 миң манат пүзә во һәийн һагг ләзымдыр. Бизим дә на пүзәдүр вәһчә ишләвәр, не һәчәлиң сәләдүмүз вар, не һәчәлиң сәләдүмүз. Она көрә дә гарәр чыһармышыг, ярымчөг гәлад кулаб бинасыны сөкүб арадан көчүргәчлик. Нә көз көрсүн, не үрәк булансын. Онлар дә тикдирәкәрини сөксүнар, һәийн сөксүнар, не һәчәлиң сәләдүмүз. Нәһи Нәһиҗиниң чөк билимәкәләр, о киши дейб ки: „Кәмил бир пәләнчә олса дә инсан, яһшядир ярымчөг паһагылымыш.“ Иҗин яһарымыгы стәһийнән олмагәндә, һәч олмагәндә һәчәлиң сәләдүмүз.

Дәрәлилар сөһбәти чөк үзәди. Онлар дәнә-дәнә дәрләрини даһшәмшәр вә бир-бирини сөз вердиләр ки, тез-тез „Истисүҗ“ рестоарына яһышыб бу мәсәләләри музакирә эләсинләр.

Эһлиндә исе бу мәсәләләрин музакирәсә элағадәр тәһшиләтлардә олмадылар.

К. РЗАЕВ, Р. ҺӘСӘНОВ, З. ҺЕЙДӘРОВА, М. ЧАҺАНКИР.

Аһийн вә анкәт

Мәһинәти бағлайыб аһи айлардан бәри Көзлүйүнү таһарат оһур анкәтлар.

— Гой яһшчә хохлайм.

— О, оһуяр енә бах: — „Дәрд аһиң...“ „Ики гулаг!...“

„Бойнуңу арчыһан“ — Узынбәдир ағ түкәр... — „Архасында гәһиздир сүпүрә тәк гуяруғу...“

„Бирчә дөһә багырәзә гулаглары кар эләр...“ Аһи ағзын ачды: — Аһа демәк Ширид бу!

Бах, бәлә! — Яһш тәлдим... Аһи сәсандә енә: — Порсу!

Аһар анкетә кәаләр шәһәсинә. Тулавы өз ишиндә

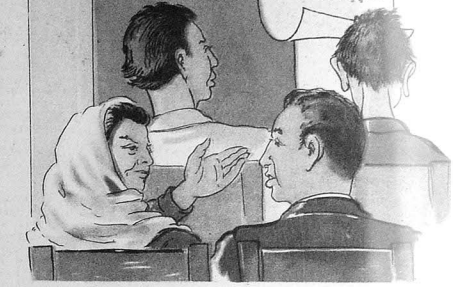
Еринә — Кечикмәдән Ширә тәһий эһидин!

Инди йәгин дейрәләр: — Бизим рәһис кәләләр! Баһим, инди өзүмә ширә көмәкчә эдир! О, филдә дә яһидә өйүдү хейдә заман! („Кадәр сәмәкдә карәк тәүрубәли олсан!“)

Сөһбәтләр ишидә Таһийн арнады, — Ширәлар даһшәмшәр... — Сонра кәдиб юхлады, — Онун һеч заман бәлә кефи көк олмамышдың... — Сәдә тәһсидә Аһи ишә чыккан тәкәр. Көрдү ки, гаршысында онун даһшәм... эшшәк. Аһи багырды бирлән: — Аһаг зарәфәтларә бил, өһрәнмишм мән. Сән бура неһ кәлдин? — Әһиҗә тәһсидә һәһәт олаб: — Нечә кәлдим бура мән? — Чоң сәлә бир үсүлдә: анкетимә асәсан... — Дәрдү көр-кәорна анкет вәрағәламагдан Олаба гәһиһ һәдисә көрмөшүм дуняна.

Алексей МАЛИН

Тәрҗүмә эһәни: Ә. КУРЧАЙЛЫ

— Догрудан да гушларын сайы бу гәдәр артышдыр? — Бәли, кеҗән ил фермада беш тоуг вар иди, бу ил олүб, йирири беш.

КИРПИ НӨМӨН ЭЛӘДИ

Астара район халг маариф шәһәсиниң мүдирин Роһия Аслановун рушәвт әмәсы һаггында (1935-чи ил, №4) дәрч эдлимиз фелетон, район прокурорун тәрфиһдә һохла ләһишәмшәр вә фактлар тамәһидә доғру чыкышмышдыр. Р. Асланов һәһәмкә мәсүлийәтләрдә чәли эдлимиздир.

Кировабәд шәһәриндәкә 2 һәмрәли колхоз базарынын мүдирин Сурен Аллаһвердиниң базара мал кәтирәзә колхозчулардан пүлсүл мал көтүрәсә, иш заманы сәрхошулг әтмәсә вә бәшга бир сыра нәһимиз һәрәкәтләри һаггында (1935-чи ил, №4) дәрч эдлимиз фелетон шәһәр партия комитәтинин буро иһласында музакирә олунмушур фелетондә кәстәридан фактлар тамәһидә доғру олдуғуна көрә С. Аллаһвердинә вәзифәсиндән көтүрүлүшү вә она партия чәзасы верилимиздәр.

Баһи китабханачылыг техникумунын директору Әһин Абдулаевини шәһәр мәктәбләриндә артыг дәрә дейиб техникумумун иш илә яһамтә мәшғул олмасә һаггында (1935-чи ил, №4) дәрч эдлимиз фелетон йохлана заманы доғру чыкышмышдыр.

Азәрбаҗан ССР Мәдәһийәт Назирлиһиндә рәдәксиямыз хәбәр вериләр ки, Абдулаев йодлаш 86 һәмрәли дәһир йол мөһтәбидә вә 61 һәмрәли фәһләкәчләр көмәтбәндә муәллиминдән чыһарымыш вә аһаг китабханачылыг техникумда сәхләһишмәшдыр. Техникумум ишиндәкә һәфәсәләр көрә она иһтибәти чәзә верилимиздәр.

Һәйәтдә СИРК

— Әһни бәри вер! — Йох гурхарам! ил ил а, бағлайым бәһимә, сонра дәр! — Гөрхмә, дәрмәш! — Көз көрдүйүндән гөрхар, беш дөһә дәһшәмшәр ерә, бәсидр.

Күмән әтмәк олар ки, бу сөһбәтләр сиркә олүр, һәийн сәһәр устәләр әһн сиркә тикитиниң сиркин гүббәснә дәрмәшмәгә вә орадан аһшәҗә тулаһамыг әһрийләр. Аһаг мәсәлә һеч дә бәлә дәһиләр. Бу сөһбәт Баһадә Юзәри дағагы күчәси 12 һәмрәли Әһнәйәтдә олүр вә бинаһиң иһтиҗи мәртәбәндә яһишәләр дәрә кәдән бәди тир-чәһи әсән пәләкәндә иһнә кәләдә бир-бирләрини көмәк чәти иһраййә комитәсинин сәдри Шәһид Әләсқаровун һәһийг һәрәкәтләри һаггында адығамыз мәктүб кәһтә Сәһийнә сәһәсиндә музакирә олунмушур. Мәктүбдә кәстәриләндәр доғру олдуғуна көрә Ш. Әләсқаров сәһийнәни гәһәри йәл вәзифәсиндән азәд эдлимиздәр.

Тавус районундагы Шәмлыг көмә Совети иһраййә комитәсинин сәдри Шәһид Әләсқаровун һәһийг һәрәкәтләри һаггында адығамыз мәктүб кәһтә Сәһийнә сәһәсиндә музакирә олунмушур. Мәктүбдә кәстәриләндәр доғру олдуғуна көрә Ш. Әләсқаров сәһийнәни гәһәри йәл вәзифәсиндән азәд эдлимиздәр.

Әли Бәйрамлы районундагы Әһизбәйов һәмрәли колхозун сәдри һәҗи Таһийнә гонумбәзлы вә ферма мүдирин Мәмәдәгулу һаггында адығамыз мәктүб кәһтә Сәһийнә сәһәсиндә музакирә олунмушур. Мәктүбдә кәстәриләндәр доғру чыкышмышдыр. Колхоз сәдри һ. Таһийнә гәһәшә Мәмәдә колхозун дүкәһәри вәзифәсиндәри вә Мәмәдәгулу Мәмәдәвә ферма мүдирин вәзифәсиндән көтүрүлүшүләр.

Мәһнә шәһәсиниң ишчәләри пәләкәндәри һаггында адығамыз һаҗык фәһрәһә дейрәләр: — Яһш сирк дүзәтмишкн, бунун үчүн бизә көрәк гәһәкәр әһтиләр. Ч. ТАҒЫЗӘД

Рәһәм З. КАРИМБӘЙЛИ

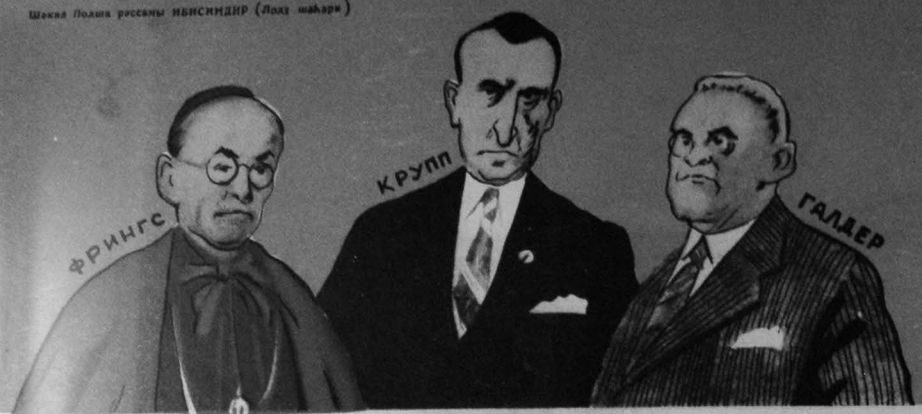
— От һазырлыгы ишләри нечәдир? — Бәдуур, саһнама салымышам, һазырдыр!

Редактор — Әдәз Сайыг. Рәдәксия һәйәтин: М. Абдулаев, И. Ахундов, С. Гәһизәдә, К. Кәһиҗмәдә, С. Мулакәв, Г. Мәмәдәди, И. Нәһәфәгулу, М. Раһим, С. Рәһман, С. Рүстәм.

„Коммунист“ гәзәтинин һәһири. Рәдәксияниң яһәри: Бәһи, Коммунист күчәси, 11/1, 4-чү һәҗи, 2-чү йөрәкчә. Тәһ. 3177. Абуғә һәһийгә: аһагы 3 мәрәт.

ФТ 16740. Сифәриниң № 59/1 Тирәкә 40.000. Кәһтә фәһригә 70% 100%, Чәһи йөрәкчәниң 13/1-55

Азәрбаҗан ССР Мәдәһийәт Назирлиһиниң 26 һәмрәсәр әһмәт мәрәбәсә, Бәһи, Әһн Бәйрам күчәси, № 3.

А Д Е Н А У Э Р Ч И Л Ö Р

